

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Cob/107/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614206142
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6614206142.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Drahomíry Dibdiakovej, členiek senátu JUDr. Evy Kmeťovej a JUDr. Márie Jamríškovej, PhD. v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o., so sídlom Příkop 843/4, Zábrdovice, 602 00 Brno, IČO: 264 29 705 Česká republika proti žalovanému V. F., nar. XX.XX.XXXX, F. XXX/XX, XXX XX V., právne zast. JUDr. Elenou Matulovou, advokátkou so sídlom Železničná 287/9, 987 01 o zaplatenie zmenkovej sumy 468,57 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozhodnutiu Okresného súdu Lučenec č.k. 7C/61/2014-118 zo dňa 21. novembra 2014 takto

rozhodol:

I. Rozhodnutie Okresného súdu Lučenec č.k. 7C/61/2014-118 zo dňa 21. novembra 2014 mení tak, že žalobu zamieťa.

II. Rozhodnutie okresného súdu v časti rozhodnutia o trovách prvoinštančného konania mení tak, že žalovanému priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného konania voči žalobcovi.

III. Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho, ako aj dovolacieho konania voči žalobcovi.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozhodnutím uložil súd prvej inštancie žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu vo výške 468,57 Eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25% denne zo sumy 1.224,- Eur od 22.07.2009, znižovanej každý mesiac s presne vypočítanou sumou zmenkového úroku, 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy 1.224,- Eur od 25.11.2009 do zaplatenia, výšku ktorého súd vyčíslil pevnou sumou za každý mesiac tak, ako si ho žalobca uplatnil a zmenkovú odmenu vo výške 4,08 Eur. Žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania predstavujúce trovy právneho zastúpenia vo výške 98,98 Eur na účet jeho právneho zástupcu a 28,- Eur súdny poplatok.

2. Rozhodnutie odôvodnil súd tým, že žalobca ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 27.02.2009 na zmenkovú sumu 1.224,- Eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 22.07.2009. Okresný súd považoval zmenku predloženú žalobcom, z ktorej vyplýva jednoznačne doba splatnosti za zmenku splatnú na videnie tak, ako to vyplýva z § 33 ods.1 Zákona zmenkového a šekového (ZZŠ). Žalovaný ako dlžník nepreukázal, že nový majiteľ zmenky konal pri jej nadobúdaní vedome na jeho škodu a ani nepodal žiadne námietky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahu k žalobcovi a ani zo záväzkovo-právneho vzťahu, ku ktorému sa zmenka viazala.

3. Z tohto dôvodu potom neposudzoval základný vzťah vzniknutý medzi žalovaným a pôvodným majiteľom zmenky spoločnosťou Pohotovosť s.r.o. napriek tomu, že naň žalovaný poukazoval vo svojich vyjadreniach a s prihliadnutím na vyslovený právny názor Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43CoZm/10/2013 uviedol, že posudzovanie tohto vzťahu by malo význam až vtedy, keby žalovaný ako

spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu alebo ak by podal relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, prípadne zmenky, čo by však musel v konaní aj preukázať. V čase uzatvorenia úverovej zmluvy a podpísania zmenky žalovaným platila právna úprava zák.č. 285/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorá síce obsahovala zákaz plniť dlh zmenkou, avšak skutočnosť, že zmenková suma vyplnená spoločnosťou Pohotovosť s.r.o. do zmenky presahovala maximálnu zmenkovú sumu uvedenú v § 4 ods.6 cit. zák., v dôsledku čoho mala byť vyplnená v rozpore so zákonom, mohla mať za následok len vznik práva na náhradu škody, nemohla však spôsobiť absolútnu neplatnosť zmenky. Okresný súd poukázal na ust. § 17 ZZŠ a zdôraznil, že dlžník nemôže namietiť voči povinnosti zaplatiť zmenku, ktorá vyplýva z jeho pôvodného vzťahu s Pohotovosťou s.r.o. práve z dôvodu, že došlo k indosácii zmenky. Žalovaný v konaní na svoje tvrdenia nepredložil žiadne dôkazy o tom, že by bolo možné v prejednávanej veci aplikovať § 17 ZZŠ, z ktorého vyplýva jednoznačne prekážka prenesenia kauzálnych námietok na ďalšieho nadobúdateľa zmenky, ktorým je žalobca, ak v konaní nepreukázal, že nový majiteľ nadobudol zmenku nepoctivo.

4. S rozhodnutím okresného súdu sa neuspokojil žalovaný a podal proti nemu odvolanie. V odvolaní zdôraznil, že podal podľa čl. 5 ods.2 a 3 Nariadenia na tlačive „C“ vyjadrenie, v ktorom neakceptoval pohľadávku a žiadal nariadiť pojednávanie, aby sa mohol brániť proti nároku žalobcu, čo považuje za námietku proti povinnosti zaplatiť zmenku. Opakovane poukázal, že záväzok žalovaného zo zmenky vznikol v súvislosti so zmluvou o úvere, ktorý získal od spoločnosti Pohotovosť s.r.o., pričom táto nespĺňa základné kritériá požadované zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení v čase uzatvorenia zmluvy. Zotrvával na svojom tvrdení, že bod 17 obsiahnutý vo Všeobecných obchodných podmienkach (ďalej VOP) obsahujúci dohodu o vyplnení zmenky je dojednaním, ktoré má charakter nekalej zmluvnej podmienky a je v neprospech spotrebiteľa, čím odporuje dobrým mravom a § 52 a nasl. OZ. Takáto dohoda umožňuje požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sankciu, a to zmenkový úrok 0,25% denne, preto nemôže požívať žiadnu ochranu a je potrebné ho považovať za neplatné dojednanie. Žalovaný vzniesol námietku proti vyplneniu zmenky aj s poukazom na § 4 ods.6 a 7 cit. zák., pokiaľ ide o prekročenie maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, keďže výška úveru bola 700,- Eur, príslušenstvom v rámci zmenkovej sumy mohla byť maximálne suma vo výške 210,- Eur, a teda celkom 910,- Eur. V prejednávanom prípade zmenková suma v čase doplnenia zmenky bola 1.224,- Eur, čo zákonom stanovenú maximálnu výšku sumy vyplnenej do zmenky presahuje, preto bola vyplnená v rozpore so zákonom. Podľa názoru žalovaného má v prejednávanej veci posudzovanie základného vzťahu význam, pretože žalovaný ako spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi zmenky námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu a podal tiež relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy a zmenky. Nový majiteľ nadobudol zmenku nepoctivo, čím dochádza k prelomeniu prekážky uvedenej v § 17 ZZŠ. Navyše úverová zmluva neobsahuje údaj o RPMN, preto ju treba považovať za bezúročnú a bez poplatkov, pričom je povinnosťou súdu z úradnej moci prihliadať na absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Veriteľ nepochybne vyplnil zmenku v rozpore so Zákonom o spotrebiteľských úveroch, následne ju indosoval, čím znemožnil účinnú obranu žalovaného ako spotrebiteľa voči zmenkovej sume a zmenke ako takej. Poukázal na judikatúru okresných a krajských súdov, ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 08.06.2011 sp.zn. 10Sžr/13/2011 v časti o obchádzaní zákona, ktoré spočíva aj vo vylúčení záväzného pravidla zámerným použitím prostriedkov, ktoré samé o sebe nie sú zákonom zakázané a v dôsledku čoho vzniknutý stav z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľný. Vyslovil pochybnosť, či sa jedná o konanie s nízkou hodnotou sporu, pretože žalobca ho vyzval listom v čase začatého konania na zaplatenie sumy 4.098,45 Eur, pričom hodnota sporu v takomto konaní nemá presahovať sumu 2.000,- Eur. Namietal aj tú skutočnosť, že zmenka nebola vyplnená v súlade s § 33 ods.1 ZZŠ, pretože pri splatnosti zmenky boli uvedené dva údaje o splatnosti, ktoré ju robili neurčitou a teda neplatnou. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku, pričom majiteľ zmenky vystavil túto na vyššiu sumu, než bol podľa § 4 ods.6 zák.č. 258/2001 oprávnený. Navrhol preto rozhodnutie okresného súdu zrušiť a priznať mu právo na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 41,59 Eur.

5. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý navrhol rozhodnutie okresného súdu ako správne potvrdiť. Vo vyjadrení uviedol, že predmetom konania je výlučne zaplatenie zmenky, a nie pohľadávky z iného záväzkovo-právneho vzťahu. Žalobca predložil prvostupňovému súdu originál zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo žalobcu. Vo vzťahu k žalobcovi ako indosatárovi je preto jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva voči forme a obsahu

zmenky zo strany odporcu neboli vznesené žiadne námietky. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Pokiaľ právny zástupca odporcu uviedol svoj názor, že dohoda o vyplňovacom práve blankozmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebných úverov, zdôraznil, že samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Zmenka preto mohla byť aj v prostredí spotrebiteľských úverov používaná. Zákon súčasne nelimituje použitie len istého druhu zmienek, ani nevylučuje použitie určitých doložiek a podobne. Z uvedeného vyplýva, že prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blankozmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Z uvedeného vyplýva, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťala používanie blankozmienek. Žalobca v ďalšom odkázal na právnu argumentáciu uvedenú v uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21. 11. 2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobca. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania za vyjadrenie k odvolaniu vo výške 59,49 Eur bez DPH.

6. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací rozhodol o odvolaní žalovaného rozsudkom č.k. 43Cob/175/2015-151 dňa 17.09.2015 tak, že rozhodnutie okresného súdu potvrdil a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

7. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalovaný dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd SR uznesením č.k. 23XCdo/7/2016 zo dňa 29.01.2018 tak, že dovolanie žalovaného odmietol.

8. Žalovaný podal na Ústavný súd SR sťažnosť, o ktorej rozhodol Ústavný súd SR Nálezom I. ÚS 150/2018-50 zo dňa 15.08.2018 tak, že rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43Cob/175/2015-151 dňa 17.09.2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti sťažnosť žalovaného odmietol. Zároveň priznal sťažovateľovi trovy konania vo výške 325,42 Eur voči Krajskému súdu v Banskej Bystrici.

9. Po vydaní rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43Cob/175/2015-151 dňa 17.09.2015 prijal Najvyšší súd SR na spoločnom zasadnutí občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia dňa 20.10.2015 zjednocovacie stanovisko k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. 07. 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v konaniach o nárokoch zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, ktoré bolo zverejnené pod č. 93 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 8/2015 v nasledujúcom znení:

I. Ak žalobca ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý žalobca použil, že:

- pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;
- pokiaľ súd nevzhliadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

10. S prihliadnutím na uvedené Spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a na zákon č. 438/2015 Z.z., ktorým sa novelizoval čl. I. § 17 a

§ 3a/ zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového, § 52 a nasl. zák.č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, ako aj § 17 zák. č. 129 /2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj na prechodné ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, podľa ktorých sa na všetky konania, a teda aj prebiehajúce, začaté pred dňom účinnosti tohto zákona použijú predpisy účinné odo dňa účinnosti tohto zákona, vrátane ostatných ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúcich spotrebiteľské vzťahy, práva a povinnosti z nich vzniknuté a právne predpisy o ochrane spotrebiteľa, vyzval odvolací súd po zrušení jeho prv vydaného rozhodnutia ústavným súdom v súlade s § 382 CSP strany sporu, aby sa k možnému použitiu iných právnych predpisov, ktoré doteraz použité neboli, vyjadrili.

11. Žalovaný v podaní doručenom odvolaciemu súdu dňa 16.10.2018 elektronickou formou ospravedlnil neúčast' na pojednávaní, súhlasil s prejednaním veci bez jeho prítomnosti a zároveň reagoval na výzvu odvolacieho súdu podľa § 382 CSP. Uviedol v ňom, že v rámci prostriedkov procesnej obrany súhlasí s použitím ustanovení Zákona zmenkového a šekového, pričom poukázal aj na Spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia NS SR. Zároveň vzniesol námietky podľa čl. I § 17 zákona zmenkového a šekového, spočívajúce v okolnosti, že žalobca ako nadobúdateľ zmenky v čase jej nadobudania vedel o tom, že medzi indosantom a žalovaným ako dlžníkom existuje dohoda o tom, že zmenka zabezpečuje zmluvu o úvere, podpísanú žalovaným, pričom úver bol žalovanému poskytnutý ako spotrebiteľský. Žalobca nekal pri nadobudaní tejto zmenky dobromyseľne. Ďalej vzniesol námietku, že právny predchodca žalobcu vyplnil zmenkovú sumu nad hodnotu 30% istiny žalovanému poskytnutého spotrebiteľského úveru, čo bolo v zmysle § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. nepripustné, a preto ide o zmenku vydanú v rozpore so zákonom. Rovnako bola v rozpore so zákonom uzavretá vo VOP aj Dohoda o vyplnení zmenky, ktorá je nepochybne nekalou zmluvnou podmienkou, preto odporuje nielen dobrým mravom, ale aj § 52 ods. 2 OZ. Navrhol rozhodnutie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, príp. zmeniť a návrh žalobcu v celom rozsahu zamietnuť. Zároveň si uplatnil aj právo na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

12. Žalobca na výzvu odvolacieho súdu nereagoval.

13. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 zák.č. 160/2015 Z.z. CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

14. Podľa ods.2 cit. ust. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

15. Odvolací súd rozhodoval o odvolaní žalovaného po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku. Odvolací súd postupoval podľa § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované.

16. Žalovaný podal odvolanie ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ktorý pripúšťal odvolanie proti napadnutému rozhodnutiu, preto právne účinky podania odvolania zostali zachované.

17. Podľa § 290 CSP spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

18. Podľa § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

19. Podľa § 300 CSP na konanie podľa tohto oddielu sa primerane použijú všeobecné ustanovenia o konaní, ak nie je ustanovené inak.

20. Podľa čl. I, § 17 ods. 2 cit. zákona v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky sa z úradnej povinnosti prihliadne na skutočnosti (napríklad § 52 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%252352'&ucin-k-dni='11. 1.2016'> zákona č. 40/1964 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.'&ucin-k-dni='11. 1.2016'> Občiansky zákonník, § 5a <aspi://module='ASPI'&link='250/2007 Z.z.

%25235a'&ucin-k-dni='11. 1.2016'> zákona č. 250/2007 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='250/2007 Z.z.'&ucin-k-dni='11. 1.2016'> o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='372/1990 Zb.'&ucin-k-dni='11. 1.2016'> o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 102/2014 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='102/2014 Z.z.'&ucin-k-dni='11. 1.2016'>) odôvodňujúce námietky podľa odseku 1, ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

21. Podľa § 370 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení spät'vzatia.

22. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379, § 380 ods.1 a na prejednanie veci nariadil podľa § 385 ods.1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) pojednávanie, pretože bolo potrebné doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie.

23. Na pojednávanie predvolal strany sporu, pričom žalovaný neúčast' na pojednávaní ospravedlnil, avšak o odročenie nežiadal. Žalobca neúčast' neospravedlnil, preto odvolací súd prejednal vec bez jeho účasti.

24. Zo spisového materiálu a z dokazovania vykonaného odvolacím súdom prečítaním listín tak, ako to vyžaduje § 204 CSP, a to zmenky vystavenej žalovaným dňa 27.02.2009 v prospech zmenkového veriteľa POHOTOVOST', s. r. o., IČO: 358 07 598, Pribinova 25, Bratislava zistil, že sa žalovaný ako vystaviteľ zaviazal zaplatiť pri jej predložení na rad spoločnosti Pohotovosť s.r.o. Bratislava sumu 1.224 Eur a zmenkový úrok 0,25% denne od 22.07.2009. Zmenka obsahuje údaj „bez protestu“ s poznámkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Žalovaný je na zmenke identifikovaný ako vystaviteľ adresou, rodným číslom a jeho podpisom. Zmenka je vypísaná na predtlačenom formulári, rukou sú na nej dopísané údaje o mieste a dátume vystavenia, číslo zmluvy, ako aj údaje o žalovanom, zatiaľ čo zmenková suma a dátum začiatku úročenia je na zmenke doplnený tlačenu formou. Na rube zmenky je údaj o indosácii: „namiesto nás na rad CD Consulting s.r.o., K červenému dvoru 3269/25A, Praha, ČR, IČO: 264 297 05“ s podpisom konateľa spoločnosti POHOTOVOST', s. r. o. Q. H.. Zmenka obsahuje v ľavom dolnom rohu č. XXXXXXX, ktoré sa zhoduje s číslom úverovej zmluvy uzatvorenej medzi spoločnosťou Pohotovosť s.r.o. Bratislava a žalovaným, ktorou odvolací súd tiež vykonal dokazovanie.

25. Odvolaciemu súdu je z úradnej činnosti známe, že spoločnosť POHOTOVOST', s. r. o. vedie voči dlžníkom ako veriteľ, ale aj ako remitent exekučné konania a k návrhu na výkon rozhodnutí prikladá Zmluvy o úvere, návratnosť ktorého bola zabezpečená vlastnou blankozmenkou, preto si odvolací súd postupom podľa § 295 CSP vyžiadal za účelom vykonania dokazovania z exekučného spisu vedeného Okresným súdom Lučenec Zmluvu o úvere č. XXXXXXX zo dňa 27.02.2009, ktorá obsahuje odkaz na Všeobecné podmienky poskytnutia úveru nachádzajúce sa na rube tejto zmluvy a v nich obsiahnutú Dohodu o vyplnení zmenky, ktoré listiny žalobcovi doručil pred pojednávaním.

26. Z obsahu Zmluvy o úvere č. XXXXXXX zo dňa 27.02.2009 odvolací súd dokazovaním zistil, že žalovanému bol spoločnosťou Pohotovosť s.r.o. Bratislava poskytnutý úver vo výške 700,- Eur. Žalovaný sa ako dlžník v nej zaviazal zaplatiť spoločnosti Pohotovosť s.r.o. sumu 700,- Eur zvýšenú o poplatok 620,- Eur v 12 mesačných splátkach po 110,- Eur mesačne počnúc dňom 17.03.2009. Zmluva o úvere bola uzatvorená podľa § 497 a nasl. Obch. zák. dňa 27.02.2009, kedy bola podpísaná žalovaným ako vystaviteľom aj zmenka, a to vo forme blankozmenky. Dlžník podpísal prehlásenie a súhlas so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru (ďalej VPPÚ), ktoré sú na zadnej strane tejto zmluvy, ku ktorým nemal žiadne výhrady. Zmluva o úvere neobsahuje žiadne úroky z úveru a ani ročnú percentuálnu mieru nákladov.

27. Z čl. 17 VPPÚ, ktorými tiež odvolací súd vykonal dokazovanie vyplýva, že tento obsahuje Dohodu o vyplnení zmenky, v ktorej sa dlžník ako vystaviteľ zmenky zaviazal vystaviť na zabezpečenie peňažného záväzku, ktorý vyplýva z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent (Pohotovosť s.r.o.) najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas 4 po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časť splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Dohodli sa tiež, že zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči

dlužníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplnil na zmenke remitent tak, že ním bol deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh, s čím žalovaný súhlasil, keď na prednej strane zmluvy o úvere obsah všeobecných podmienok prehlásených za súčasť zmluvy o úvere akceptoval.

28. Odvolací súd tiež zistil, že žalobca, ako zahraničná právnická osoba podal na predtlačenom formulári A podľa bodu 4.4.2. Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie) na súd návrh na zaplatenie zmenky ako indosatár, na ktorého bola zmenka remitentom potom, ako ju vyplnil, indosovaná. Žalobca na preukázanie nároku zo zmenky predložil s návrhom originál vyplnenej vlastnej zmenky „na rad“, vystavenej žalovaným. Žiadne iné listiny, a to ani na výzvu odvolacieho súdu podľa § 382 CSP žalobca súdu nepredložil. Na výzvu odvolacieho súdu zaslanú žalovanému podľa § 382 CSP s poučením podľa § 295 CSP žalovaný doručil súdu vyjadrenie, ktoré obsahovalo kauzálne námietky s poukazom na § 17 ods. 1 a 2 ZZŠ.

29. Podľa článku 19 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie) pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

30. Podľa čl. 5 ods.1 Nariadenia je európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadá niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

31. Keďže toto súdne konanie sa vedie v Slovenskej republike, do 30.06.2016 sa riadilo zák. č. 99/1963 Zb. Občianskym súdnym poriadkom v znení platnom v čase rozhodovania a od 01.07.2016 sa konanie pred všeobecným súdom spravuje zákonom č. 160/2015 Z.z. Civilným sporovým poriadkom.

32. Vzhľadom na možnosť iného právneho posúdenia veci, považoval odvolací súd za potrebné nariadiť podľa článku 5 bod 1 v spojení s článkom 7 bod 1 písm. c) Nariadenia č. 861/2007/ES ústne pojednávanie, pričom nebol povinný osobitným uznesením rozhodnúť o nariadení pojednávania, len ak by odmietal žiadosť niektorého z účastníkov na nariadenie pojednávania, čo sa v prejednávanej veci nestalo.

33. Odvolací súd predovšetkým uvádza, že aj keď si v prebiehajúcim konaní o nároku zo zmenky uplatnil žalobca právo podľa Nariadenia, ktoré je právnym predpisom Európskeho spoločenstva s priamym účinkom, jeho právna úprava nevyklučuje z vecnej pôsobnosti spotrebiteľské spory. Pri postupe podľa Nariadenia je súd povinný rovnako, ako aj podľa vnútroštátnej úpravy rešpektovať právo na spravodlivý proces. Z článku 19 Nariadenia vyplýva, že pokiaľ Nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

34. Vo vzťahu k aplikácii Nariadenia tak možno konštatovať, že v prejednávanej veci bolo možné aplikovať všetky procesnoprávne princípy a ustanovenia použiteľné v slovenskom právnom poriadku, a teda aj § 79 O.s.p. v znení účinnom od 23.12.2015 do 30.06.2016 a od 01.07.2016 ust. § 290 a § 295 CSP a súbežne zohľadniť ochranu slabšej strany v konaní práve preto, že Civilný sporový poriadok z vecnej pôsobnosti nevyklučuje spotrebiteľské spory, v ktorých môže byť spotrebiteľ stranou v spore nielen na strane žalobcu, ale aj na strane žalovaného.

35. Odvolací súd sa potom, ako Ústavný súd SR zrušil jeho prv vydané rozhodnutie musel vzhľadom na uvedenú zmenu právnej úpravy odkloniť od doterajšieho právneho názoru, vyjadreného v zrušenom rozhodnutí, ale aj v iných, napr. rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43 CoZm 10/2013-131 zo dňa 21.11.2013, č.k. 43 CoZm 50/2014 zo dňa 20.11.2014 vydaných v konaniach o nároku z indosovanej zmenky, v ktorých oprávnenosť posudzoval len podľa Zákona zmenkového a šekového a nerozhodoval o ňom ako o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý zmenka zabezpečovala, pretože bol toho názoru, že účastníci sporu nemali postavenie ako zmluvné strany kauzálneho (úverového)

vzťahu, a teda ako dlžník alebo veriteľ zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keďže žalobca ako majiteľ zmenky, ktorú nadobudol indosamentom voči žalovanému ako vystaviteľovi zmenky nie je v postavení dodávateľa, a preto ani žalovaný nemohol mať v zmenkovom spore postavenie spotrebiteľa. Zo samotnej zmenky nie je možné určiť, aký charakter mal právny vzťah pri vzniku záväzkového vzťahu, preto ani nebolo možné určiť, či žalovaný mal alebo nemal pri vystavení zmenky postavenie spotrebiteľa. Rovnaký záver o abstraktnom charaktere zmenky vyplýval aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obdo/V/31/2010 zo dňa 24.5.2012, na ktoré odvolací súd odkazoval.

36. Zákonom č. 438/2015 Z.z. došlo k zmene čl. I., § 17 zák. č. 191/1950 Sb. zákona zmenkového a šekového, ktorá zásadným spôsobom zasiahla do inštitútu zmenky ako abstraktného cenného papiera bez ohľadu na to, kedy došlo vystaveniu samotnej zmenky.

37. S prihliadnutím na právnu úpravu obsiahnutú v § 79 ods. 3 a 4 a § 372y Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 23.12.2015 do 30.06.2016 vrátane úpravy obsiahnutej v § 17 ods. 1 a 2 zák. č. 191/1950 Sb. zmenkového a šekového, ktorého zmena bola od 23.12.2015 zavedená zák.č. 438/2015 Z.z., ako aj na prechodné ust. § 470 ods. 1 a 2 CSP, podľa ktorých sa aj na konania začaté pred dňom jeho účinnosti použijú predpisy účinné od jeho účinnosti a právne účinky tých úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostanú zachované, je v konaniach o nárokoch zo zmenky vedených proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, žalobca, ktorý svoje právo preukazuje nepretržitým radom indosamentov povinný preukázať skutočnosti, ktoré sa týkajú vlastného vzťahu jeho právnych predchodcov so žalovaným tak, že k návrhu musí pripojiť okrem zmenky aj ďalšie listiny, ktoré sú potrebné na uplatnenie práva z nej, pokiaľ ho na ich predloženie súd vyzve.

38. Odvolací súd v konaní zistil, že zmenka bola vystavená na zabezpečenie záväzkov z písomnej zmluvy, ktorú si zaobstaral ešte okresný súd a odvolací súd z jej obsahu práv a povinností zmluvných strán vychádzal.

39. Z novelizovaného ust. § 17 ods.1 zák. č. 191/1950 Sb. zmenkového a šekového v platnom znení vyplýva, že ak je žalovaným zo zmenky ten, koho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, je možné vždy robiť majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom. Z ods.2 cit. ust. vyplýva, že v konaní o nároku zo zmenky, aj keď zmenkový dlžník, ktorý má postavenie spotrebiteľa a ktorý podpísal ako vystaviteľ zabezpečovaciu zmenu žiadne kauzálne námietky nepodá, musí súd z úradnej povinnosti prihliadnuť na všetky relevantné skutočnosti, ktoré vyplývajú napr. z § 52 zák.č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, zo zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ako aj na i né právne predpisy, na ktoré § 17 ods.2 cit. zák. odkazuje a ak takéto skutočnosti odôvodňujú námietky žalovaného, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k predošlým majiteľom, tzv. kauzálne námietky, ktoré by žalovaný mohol v prejednávanej veci uplatniť aj v situácii, keď tak neurobí, musí súd ex offa na všetky rozhodujúce skutočnosti, ak zaviazanosť žalovaného zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, prihliadnuť. Zákon tak expressis verbis zavádza povinnosť súdu skúmať, či v rámci uplatneného nároku zo zmenky, táto nevznikla zo vzťahu so spotrebiteľom.

40. Pre samotné posúdenie uplatneného nároku zo zmenky je preto zásadný záver, či je správne tvrdenie žalobcu, že predmetom konania je výlučne nárok zo zmenky, a nie nárok z iného záväzkového právneho vzťahu, že zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy, preto ju nie je možné spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené, či právo žalobcu ako indosatára na uplatnenie zmenkovej sumy voči zmenečníkovi - žalovanému nevzniklo v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou alebo v dôsledku rubopisu, či je zmluvný vzťah, ktorý vznikol medzi žalovaným a remitentom (spoločnosťou Pohotovosť) po indosovaní zmenky irelevantný, či musí dlžník preukázať, že žalobca bol v čase nadobudnutia zmenky aspoň uzročený s tým, že uplatnením zmenky po indosácii môže vzniknúť dlžníkovi škoda, či až voči zmenkám vystaveným po 22.12.2015 je možné ex offa prihliadať na skutočnosti, ktoré odôvodňujú námietky zmenkového dlžníka voči indosatárovi, ako aj to, či sú kauzálne námietky po indosovaní zmenky neprípustné, či nie je potrebné uplatňovať ochranu nadobúdateľa zmenky podľa § 17 čl. I ZZŠ vtedy, ak bol nadobúdateľ zmenky dobromyseľný, či dohoda o vyplnení zmenky má vplyv na platnosť zmenky, aj keby bola neplatná a či má žalobca nárok na primeranú výšku zmenkového úroku.

41. Podľa § 48 ods. 1 Zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový (ďalej len ZZŠ), majiteľ môže postihom žiadať:

- zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokami, ak boli dojednané;
- šesťpercentové úroky odo dňa zročnosti;
- trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
- odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

42. Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene zákona o Obchodnej inšpekcii platného ku dňu uzavretia zmluvy, v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

43. Podľa § 3 ods. 1 Zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej OZ), výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

44. Podľa § 39 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej OZ) je neplatný právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

45. Podľa § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

46. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, účastníkom ktorých je spotrebiteľ sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať toto ustanovenie, sú neplatné.

47. Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

48. Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

49. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

50. Podľa § 53 ods. 2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

51. Podľa § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

52. V prejednávanej veci dospel odvolací súd po doplnení dokazovania k záveru, že zmenka vystavená dlžníkom ako zmenka vlastná spíňa všetky formálne náležitosti predpokladané zák. č. 191/1950 Sb. zmenkového a šekového a je zmenkou platnou. Žalovaný ju vystavil ako zmenku na rad s doložkou bez protestu, ktorá zabezpečovala splnenie jeho záväzku zo zmluvy o úvere, ktorú uzavrel v postavení spotrebiteľa, pričom sa nejedná o spotrebiteľský úver na kúpu, výstavbu, opravu alebo údržbu nehnuteľností.

53. Zmenka bola vystavená a podpísaná v ten istý deň, ako zmluva o úvere. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že ide o tzv. blankozmenku, ktorá bola veriteľom vyplnená v súlade s Dohodou o vyplnení zmenky obsiahnutej v bode 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Zmenka bola vystavená na

predtlačí pripravenej vopred veriteľom Pohotovosť s.r.o. a okrem zákonom predpísaného textu „zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad Pohotovosť s.r.o. Bratislava“, bol na nej vopred uvedený aj zmenkový úrok 0,25% denne, údaj o splatnosti v prospech veriteľa Pohotovosť s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, ako aj ďalšie údaje „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Na zmenke bola zmenková suma a dátum začiatku úročenia dopísané neskôr, a to až po podpísaní zmenky žalovanom ako vystaviteľom. Zmenka bola remitentom POHOTOVOSŤ s.r.o. Bratislava prevedená nedatovaným indosamentom na žalobca.

54. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že v čase uzavretia zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 27.02.2009, kedy došlo aj k vystaveniu blankozmenky a Dohody o vyplnení zmenky žalovaným, ktorú žalovaný osobitne nepodpísal, nebolo používanie zmeniek v spotrebiteľských vzťahoch zásadne vylúčené. Podľa § 4 ods.6 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu podpísania zmluvy o úvere dňa 27.02.2009 sa v súvislosti s poskytovaním úveru spotrebiteľovi zakazovalo len splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smel prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, avšak musel postupovať tak, aby boli zachované všetky práva dlžníka ako spotrebiteľa, ktoré zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru vyplývajú. Príslušenstvom sa zo zákona rozumelo vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

55. Z odvolacím súdom vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že zmluva o úvere uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je zmluvou spotrebiteľskou, pretože ju na jednej strane uzatvorila spoločnosť POHOTOVOSŤ, s. r. o., predmetom činnosti ktorej je poskytovanie úverov a ktorá vystupuje vo vzťahu k žalovanému v pozícii podnikateľa, ktorý je dodávateľom a na druhej strane ju uzavrel žalovaný ako fyzická osoba, ktorý žiadal o poskytnutie finančných prostriedkov pre vlastnú potrebu ako spotrebiteľ. Pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv je dlžník tou slabšou stranou a v záujme obstarania si finančnej hotovosti pristúpi na podmienky veriteľa bez toho, aby sa s nimi podrobne oboznámil, resp. sú mu tieto podmienky predložené len ako VPPÚ na zadnej strane formulárovej, veriteľom vopred pripravenej úverovej zmluvy, ako tomu bolo aj v tomto prípade. Z úverovej zmluvy tiež vyplýva, že v nej nebola uvedená žiadna sadzba úroku z úveru, pretože sumu, ktorú spoločnosť POHOTOVOSŤ s.r.o. poskytla žalovanému, zvýšil veriteľ len o sumu poplatkov bez toho, že by bližšie špecifikoval ich druh, pričom celková suma na vrátenie žalovanému dosahovala podľa úverovej zmluvy dvojnásobok a podľa sumy vyplnenej spoločnosťou POHOTOVOSŤ s.r.o. ako remitentom do zmenky takmer trojnásobok sumy úveru. Súčasťou zmluvy o úvere neboli ani podmienky uplatňovania úrokovej sadzby, index alebo referenčná úroková sadzba ani RPMN - ročná percentuálna miera nákladov tak, ako to v tom čase vyžadoval zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v § 4 ods. 2. V zmysle § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy sa preto spotrebiteľský úver poskytnutý na základe uvedenej zmluvy považuje za bezúročný a bez poplatkov.

56. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že nielen zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou, ale spotrebiteľskou zmluvou je aj zmenková dohoda, ktorá je obsiahnutá v Dohode o vyplnení zmenky začlenenej do čl. 17 VPPÚ, a to v zmysle definície obsiahnutej v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Veriteľ - spoločnosť POHOTOVOSŤ s.r.o. bol povinný pri vystavení blankozmenky, ktorá síce v tom čase úplnou zmenkou ešte nebola (zmenkou sa blankozmenka stala až doplnením chýbajúcich údajov o výške zmenkovej sumy a o jej splatnosti), avšak nesporne tak, ako to vyplýva z Dohody o vyplnení zmenky mala zabezpečovací charakter, pretože zabezpečovala splnenie spotrebiteľského úveru, postupovať tak, aby dlžníkovi umožnil rovnakú obranu proti prípadnému novému nadobúdateľovi zmenky, akú by bol mal voči pôvodnému veriteľovi a zároveň remitentovi zmenky, t.j. voči POHOTOVOSŤ s.r.o. Ak uzatvárala spoločnosť POHOTOVOSŤ s.r.o. ako veriteľ a pôvodný remitent s dlžníkom Dohodu o vyplnení zmenky, a teda zmenkovú dohodu tak, že dlžník vystaví v jej prospech zmenku bez toho, že by bolo z tejto zmenkovej dohody zrejmé, že vystavuje blankozmenku, že táto je vystavená výslovne „na rad“, tzv. ordre zmenka, a teda že sa nejedná o zmenku „nie na rad“, tzv. rekta zmenku a že by bolo z obsahu tejto dohody jasne, určite a zrozumiteľne zrejmé, že dlžník mal vedomosť o tom, aké dôsledky pre neho vystavenie blankozmenky na rad spôsobí a akú celkovú sumu bude musieť na zmenku zaplatiť, zhoršil podľa názoru odvolacieho súdu postavenie žalovaného, a tým aj jeho obranu voči novým nadobúdateľom zmenky, na ktorých mohol pôvodný majiteľ kedykoľvek, aj bez súhlasu žalovaného ako zmenkového dlžníka zmenku previesť. Takýmto konaním obmedzil práva dlžníka zo zmenky podať tzv. kauzálne námietky, na ktoré by bol mal právo podľa čl. I § 17 ZZŠ v znení

účinnom do 23.12.2015 vo vzťahu k novému nadobúdateľovi zmenky. Podľa rubopisu na zmenke bola táto indosovaná na žalobcu nedatovaným indosamentom, ktorý si v tomto konaní ako majiteľ zmenky uplatnil právo na zaplatenie zmenkovej sumy aj so zmenkovými úrokmi a zmenkovou odmenou, pričom okrem iného uviedol, že indosant predložil zmenku k zaplateniu a žalovaný ako vystaviteľ ním uplatnenú sumu nezaplatil.

57. Keďže si žalobca v konaní uplatnil nárok zo zmenky, musel odvolací súd podľa § 17 ods. 2 Zákona zmenkového a šekového z úradnej povinnosti prihliadnuť na všetky námietky, ktoré žalovaný v konaní uplatnil, najmä v súvislosti s Dohodou o vyplnení zmenky, na základe ktorej bola zmenka veriteľom a remitentom vyplnená a následne indosovaná na žalobcu.

58. K tvrdeniam žalobcu uvedeným v jeho vyjadreniach o tom, že samotný Zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Zb. pripúšťal, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka, pričom limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia a že zmenka aj v prostredí spotrebiteľských úverov mohla byť používaná, keďže tento zákon nelimitoval použitie len istého druhu zmeniek, ani nevylučoval použitie určitých doložiek, a teda že prípustné sú akékoľvek zmenky, doložky a zároveň aj blankozmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve, čo nevylučovala ani formulácia ust. § 4 ods.6 cit. zák. a v ňom obsiahnuté slovné spojenia „v čase vyplnenia“ alebo „vyplnené veriteľom“, z ktorých je zrejmé, že zákonodarca pripúšťal, že zmenky budú vyplňované dodatočne po vystavení, pretože inak by použil spojenie „v čase vystavenia“ alebo by vylúčil vyplňovanie zmeniek zo strany veriteľa úplne a že z týchto dôvodov nemohla byť dohoda o vyplňovacom práve neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťa používanie blankozmeniek odvolací súd uvádza, že aj keď právna úprava týkajúca sa vystavenia zabezpečovacích zmeniek vyplývajúca z § 4 ods.6 zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v čase vystavenia zmenky nezakazovala ich vystavenie, je možné nepriamo odvodiť nemožnosť veriteľa uzatvárať takú zmenkovú dohodu, účelom ktorej bolo použitie zmenky „na rad“ zo zákazu stanoveného v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a teda neprijateľné podmienky.

59. Dohoda o vyplnení zmenky uzavretá medzi žalovaným a spoločnosťou POHOTOVOSŤ s.r.o. bola vyhotovená dopredu na predtlačenom formulári rovnako, ako aj Zmluva o úvere a bola začlenená do VPPÚ drobným písmom a medzi množstvo iných dojednaní, ktoré sa nachádzali na jej zadnej strane. Táto spoločnosť ako veriteľ podmienila poskytnutie úveru vystavením blankozmenky žalovaným, pričom tento dôležitý údaj, že žalovaný vystavuje blankozmenku výslovne v Dohode o vyplnení zmenky neuviedla. Neuviedla tak dostatočne určito, jasne a zrozumiteľne všetky zmluvné podmienky ohľadom výšky a spôsobu platenia zmenkovej sumy pre žalovaného. Podstatné je aj to, že výška zmenkovej sumy v čase jej vyplnenia závisela výlučne od veriteľa, o ktorej nemal žalovaný vopred žiadnu vedomosť. Jej obsahom bol najmä súhlas vystaviteľa s tým, aby mohol veriteľ vyplniť do blankozmenky údaj o výške zmenkovej sumy a jej splatnosť. Žalovanému nebola Dohoda o vyplnení zmenky vôbec predložená na podpis, rovnako ako ani VPPÚ.

60. Dohoda o vyplnení zmenky tak nebola dohodnutá individuálne, preto spĺňa všetky zákonné predpoklady neprijateľnej podmienky, ako ju má na mysli úprava obsiahnutá v § 52 ods. 2 a § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak podmienky platenia zmenky neboli dojednané individuálne, ide o neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré nemôže požívať právnu ochranu. Takéto dojednanie, ktoré umožnilo veriteľovi - dodávateľovi len z toho dôvodu, že žalovaný musel na zabezpečenie návratnosti úveru vystaviť blankozmenku „na rad“, previesť zmenku na tretiu osobu, proti ktorej sa spotrebiteľ nemohol brániť, resp. len s problémami a nemohol vzniesť voči novému majiteľovi zmenky tzv. kauzálne námietky podľa § 17 ZZŠ v znení do dňa 22.12.2015, ktoré by inak, ak by veriteľ nebol mohol zmenku previesť, a teda keby ju bol vystavil ako rekta zmenku, bol mohol voči veriteľovi a remitentovi zmenky vzniesť, posúdil odvolací súd ako konanie, ktoré obchádza účel právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa.

61. V prípade zmenky „na rad“ totiž dochádza jej jednoduchým prevodom k podstatnému sťaženiu postavenia zmenkového dlžníka voči novému majiteľovi zmenky, pretože pri uplatnení námietok

týkajúcich sa pôvodného vzťahu so svojim veriteľom v konaní, ktoré voči nemu už vedie nový majiteľ zmenky, musel splniť podmienky v zmysle cit. § 17 ods. 1 ZZŠ platného do 22. 12. 2015.

62. Odvolací súd preto dospel k záveru, že ak nebola v zmenkovej dohode obsiahnutej v Dohode o vyplnení zmenky vylúčená prevoditeľnosť zmenky rubopisom, potom takáto dohoda - zmluva obsahovala dojednanie, ktoré nesporne spôsobuje na ujmu spotrebiteľa značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, nemôže spĺňať náležitosti individuálne dohodnutej podmienky úverovej zmluvy, preto je pre rozpor s § 52 ods. 2 OZ neplatná.

63. Okrem toho, že odvolací súd posúdil Dohodu o vyplnení zmenky ako neplatnú pre rozpor s § 52 ods. 2, v nadväznosti na § 53 ods. 1 OZ, je neplatnou aj podľa § 39 OZ, pretože bola vyplnená v rozpore s § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu 02.06.2009. Dohoda o vyplnení zmenky uvedená vo VPPÚ umožňovala vystavenie blankozmenky s tým, že zmenková suma bola v čase vyplnenia ponechaná výlučne na vôli veriteľa, ktorý do nej doplnil úroky, poplatky a zmluvné pokuty, na zaplatenie ktorých veriteľovi a remitentovi právo nevzniklo, v dôsledku čoho odvolací súd posúdil úver ako bezúročný a bez poplatkov.

64. Takýto právny názor odvolacieho súdu vyplýva z gramatického výkladu § 52 ods. 1 a 2 a 53 ods. 1 OZ, ale aj § 4 zák. o spotrebiteľských úveroch v znení do prijatia zák. č. 129/2010 Z.z., keďže každý veriteľ je povinný si počínať tak, aby boli zachované práva dlžníka, a naopak tá istá povinnosť platí aj pre dlžníka vo vzťahu k právam veriteľa.

65. Spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o. nepostupovala zákonným spôsobom, keď uzavrela s žalovaným zmenkovú dohodu - zmluvu o kauze zmenky, t.j. o dôvode, pre ktorý žalovaný vystavil v prospech spoločnosti vlastnú blankozmenku „na rad“ (ordre zmenku), a nie zmenku - „nie na rad“ (rektazmenku).

66. Zmenka nie je zmluvou, preto zmenková dohoda obsiahnutá v Dohode o vyplnení zmenky nespôsobuje jej neplatnosť podľa Zákona zmenkového a šekového, avšak zakladá dôvodnú obranu vo forme kauzálnych námietok dlžníka proti povinnosti zaplatiť zmenku nielen remitentovi, ale aj indosatárovi, ktorý ju ani nesmel podľa ustanovenia § 4 ods.6 zák. 258/2001 Z.z. prijať. Pritom žalobcovi muselo byť pri indosácii zmenky od spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. zrejmé, že ak sú zmenkovými dlžníkmi výlučne fyzické osoby a ak boli na zmenkách uvedené čísla zmluvy, že tieto boli vystavené na zabezpečenie návratnosti peňažných prostriedkov pre pôvodného majiteľa prevádzanej zmenky, ktorý bol aj veriteľom dlžníka, inak by nebol mal informácie o tom, koľko zo zmenkovej sumy na splátky úveru už dlžník spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. zaplatil a o akú sumu zníži ním uplatňovaný nárok zo zmenky. Musel preto vedieť, že sa jedná o zabezpečenie pohľadávky zo spotrebiteľského úveru, keď v niektorých návrhoch žaloval nielen znížené sumy o splátky úveru, ale aj len zmenkovú úroky a odmenu. Takéto údaje mohol zistiť len z podkladov predložených mu zo strany pôvodného veriteľa POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Vedel nielen to, že sa jedná o zmenky „na rad“, keďže boli na neho indosované, ale aj to, že medzi dlžníkom a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o. bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, bez ktorej by len ťažko mohol zo samotnej zmenky zistiť všetky relevantné údaje pre uplatnenie nárokov zo zmenky.

67. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že záväzok žalovaného ako spotrebiteľa k založeniu zmenkovej obligácie je neplatný, v dôsledku čoho nemohol pôvodný majiteľ previesť na nového nadobúdateľa zmenky práva, ktoré platne nenadobudol. Kauzálne námietky vznesené žalovaným sú pre rozpor Dohody o vyplnení zmenky so zákonom dôvodné a žalovaný ako dlžník nie je povinný majiteľovi na zmenku plniť.

68. Zmenkový úrok 0,25% denne, ktorého ročná sadzba dosahuje až 91,25% je nielenže dohodnutý v rozpore s dobrými mravmi, čo je v hrubom nepomere k poskytnutému plneniu, ako aj vo vzťahu k zabezpečovanej povinnosti dlžníka plniť dlh riadne a včas, ale je dohodnutý aj neplatne, pretože zmenka nie je zmluva.

69. Rozhodnutie okresného súdu nie je vecne správne, preto ho odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil tak, že návrh žalobcu v celom rozsahu zamietol.

70. O trovách prvostupňového konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods.2, § 262 ods.1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania predstavujúce trovy právneho zastúpenia vo výške 98,98 Eur na účet jeho právneho zástupcu a 28,- Eur súdny poplatok podľa § 388 CSP zmenil tak, že nárok na ich náhradu priznal žalovanému voči žalobcovi, ktorý nebol v prvostupňovom konaní úspešný.

71. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho, ako aj dovolacieho konania podľa § 396, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalovanému voči žalobcovi, ktorý nebol v odvolacom konaní úspešný.

72. O výške náhrady trov prvostupňového, odvolacieho, ako aj dovolacieho konania rozhodne v súlade § 262 ods. 2 v nadväznosti na § 251 Civilného sporového poriadku súd prvej inštancie.

73. O trovách konania, ktoré vznikli žalovanému ako sťažovateľovi v konaní pred Ústavným súdom rozhodol už Ústavný súd SR v Náleze I. ÚS 150/2018-50 zo dňa 15.08.2018.

74. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).